

ÇALIŞTAY E-Rapor

Nisan 2025

Eşitliğe Duyarlı Kadın Dostu

Kentsel Dönüşüm Modeli

ZİYAPAŞA MAHALLESİ ÖRNEĞİ

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ

4

GENEL BİLGİLER

5

ÇALIŞTAY

7

SAHA ÇALIŞMALARI

8-18

ANKET.....	8
DENEYİM TURU.....	10
SOHBET.....	14
HAYALİMDEKİ MAHALLE RESİM ETKİNLİĞİ.....	17
DRONE, VIDEO VE FOTOĞRAF ÇEKİMLERİ.....	18

ÇALIŞTAY PROGRAMI

19

GRUP ÇALIŞMALARI

20-28

KENTSEL TASARIM MASASI	20
MİMARİ TASARIM MASASI.....	23
SOSYAL TASARIM MASASI.....	28

SONSÖZ

31

ÇALIŞTAY DÜZENLEME KOMİTESİ
ve KATKI SAĞLAYANLAR

32

ÇALIŞTAY KATILIMCI LİSTESİ

33

ÇALIŞTAYDAN GÖRSELLER

35

Kadınlar kenti erkeklerden daha farklı deneyimlemekte; kent de kadınları erkeklerden farklı biçimlerde etkilemektedir. Günümüzde cinsiyet eşitliği anlamında kazandıkları çeşitli haklara rağmen kadınlar, geleneksel olarak kendilerine yüklenmiş roller dolayısıyla kentsel mekândan eşit faydalanamamaktadır. “Kadının kentsel ölçekte fiziksel mekânda yaşam kalitesinin yükseltilmesi”, kentlerimiz için daha fazla gündeme alınması gereken bir konudur. Kentlerimizde artan nüfus, mekânsal, sosyal ihtiyaçların hızla ve sağlıklı bir biçimde karşılanmasını gerektirmekle birlikte, topluma sunulan bu olanaklardan eşit oranda yararlanabilmesini zorunlu hale getirmektedir. Kentte var olan hizmetler kent kullanıcılarının ekonomik, sosyokültürel, yaş, cinsiyet, inanç ve ırksal farklılıkları, fiziksel veya bedensel engelleri nedeniyle farklılık oluşturmamalıdır. Dolayısıyla toplumun her sınıfındaki bireyi kentin tüm olanaklarına eşit bir biçimde erişebilmeli ve kendi ihtiyaçlarına özel çözümlerden yararlanabilmelidir. Gündelik hayat içinde, geleneksel cinsiyet rolleri nedeniyle birçok farklı sorumluluğu aynı anda yüklenen kadın, kenti her yönüyle etkin ve verimli kullanabilmelidir.

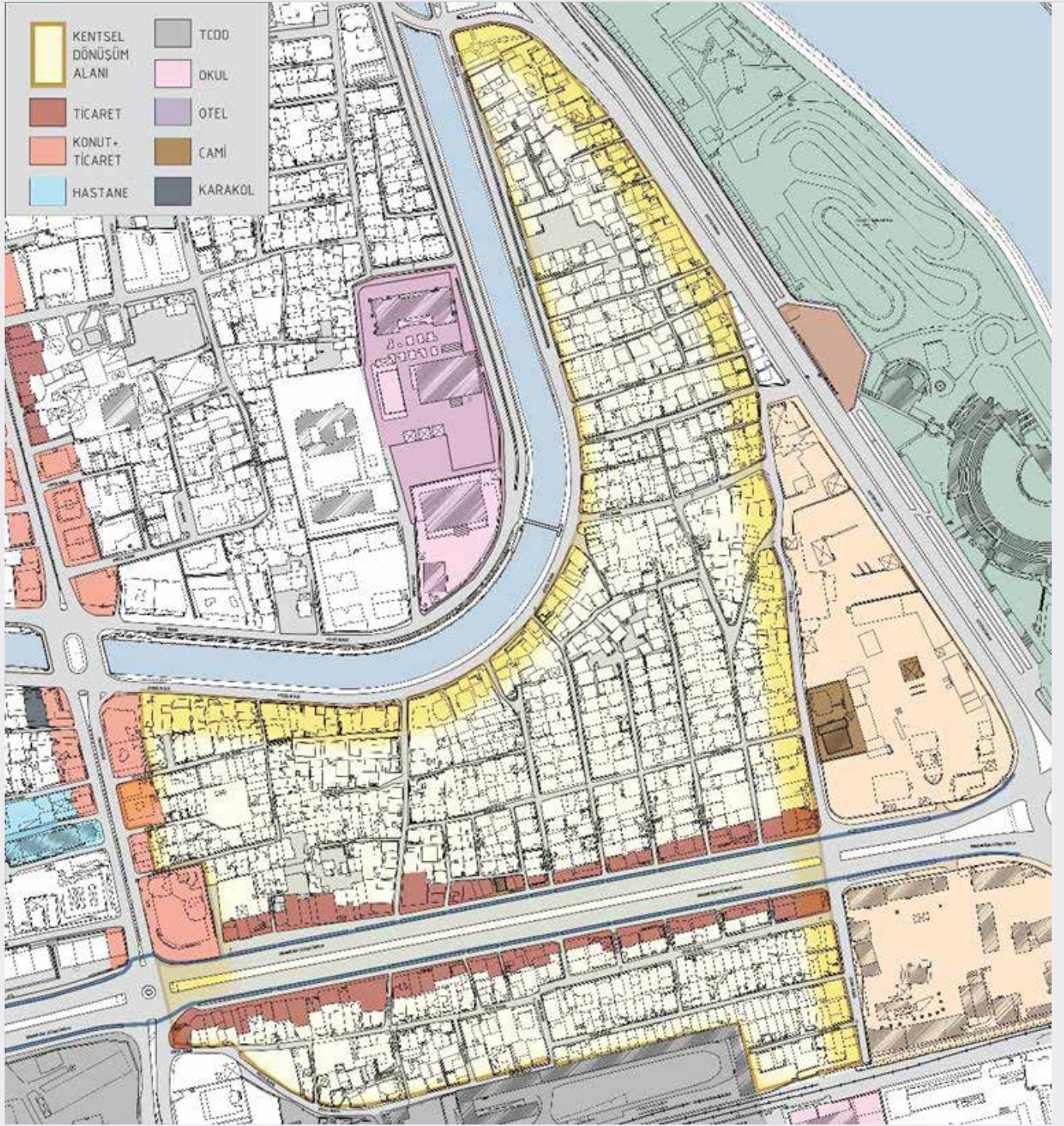
Kadınların rahat, kolay ve güvenli yaşamalarına katkıda bulunmak için kent planlaması ve mekânsal tasarım önemli bir araçtır. Bu bağlamda kentin bozulan dokusunda ortaya çıkan fiziksel, ekonomik, toplumsal ihtiyaçlara göre kent parçalarının yeniden geliştirilmesi amacını taşıyan kentsel dönüşüm projeleri eşitlikçi bir biçimde kadın ve özel ihtiyaçları olan sakinlerin ihtiyaçlarını karşılama potansiyeline de sahiptir. Bu kapsamlı dönüşüm müdahaleleri katılımcı bir planlama yaklaşımı ile mümkün olabilmektedir. Kentsel dönüşüm projelerine, gerek kent bütününde söz sahibi paydaşların, gerekse projeden doğrudan etkilenen sakinlerin aktif katılımı proje başarısı için de önemlidir. Adana Büyükşehir Belediyesi, hizmet üretiminde ihtiyaçların daha iyi anlaşılması ve önceliklendirilmesi, yerel paydaşlar arasında diyalogun artırılması ile ortak akıl oluşturulması ve kaynakların verimli şekilde kullanılması amacıyla, Mayıs 2023’de Sivil Katılımın Güçlendirilmesi Eylem Planı hazırlayarak uygulamaya başlamıştır. Bununla birlikte katılımcı ve eşitlikçi hizmet yaklaşımının önemli adımlarından biri olarak, Adana Büyükşehir Belediyesi Yerel Eşitlik Eylem Planını (YEEP) Ağustos 2023’de uygulamaya almıştır. Adana YEEP, Adana ilinde belediye hizmetlerinin, başta kadınlar olmak üzere eşit haklardan yararlanamayan tüm toplumsal grupların (çocuk, genç, engelli, yaşlı, göçmen) ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde sunulması, gerekli bütçenin ayrılması ve izlemenin yapılmasını amaçlamaktadır. Gerek Sivil Katılımın Güçlendirilmesi Eylem Planı gerekse Adana ili Yerel Eşitlik Eylem Planında öngörülen eylemler doğrultusunda, Ziyapaşa Kentsel Dönüşüm Alanında katılımcı ve kadın dostu bir kentsel dönüşüm süreci pilot çalışması başlatılmıştır. “Adana Büyükşehir Belediyesi Yerel Eşitlik Eylem Planı” kapsamında “kentsel dönüşüm projelerinin tasarımında cinsiyete duyarlı yaklaşımın hayata geçmesi için kadınların görüşlerinin alınması ve kararlara yansıtılması” hedef eylemi için çalışmalar yürütülmüştür. Bu kapsamda planlama çalışmalarına girdi oluşturmak için mahalle deneyim turları, odak grup sohbetleri gibi etkinlikler yapılmış ve bu çalışmalar ışığında 18 Aralık 2024 tarihinde ‘Eşitliğe Duyarlı Kadın Dostu Kentsel Dönüşüm Modeli Ziyapaşa Örneği’ çalıştay düzenlenmiştir. Çalıştaya katılan uzmanlar tarafından, kentsel tasarım, mimari tasarım ve sosyal tasarım olmak üzere 3 farklı alanda, yapılan saha ve planlama çalışmaları ışığında değerlendirmeler yapılmış, öneriler geliştirilmiştir.

Koordinasyon: Kentsel Dönüşüm ve Gelişim Şube Müdürlüğü

İç Paydaşlar: Şehircilik Atölyesi, Strateji Geliştirme Şube Müdürlüğü, Kadın ve Aile Hizmetleri Daire Başkanlığı

Dış Paydaşlar: Üniversiteler, Meslek Odaları, İlgili STK’lar, Mahalle Muhtarı, Mahalle Sakinleri

ZİYAPAŞA MAHALLESİ KENTSEL DÖNÜŞÜM ALANI GENEL BİLGİLER

Ziyapaşa Kentsel Dönüşüm Alanı Mevcut Durum

KONUM	Kent merkezinde bulunan alanın kuzeyinde sulama kanalı, doğusunda Kasım Gülek Bulvarı ve ASKİ Şantiye Alanı, güneyinde TCDD Tesisleri, batısında Baraj Caddesi yer almaktadır.
YÜZÖLÇÜMÜ	22 hektar
KONUT, İŞYERİ HAK SAHİBİ SAYISI	1862 Konut, 156 İşyeri; Toplam 2012 Bağımsız Bölüm 3098 Hak Sahibi
YASAL SÜREÇ	5393 sayılı Kanunun 73. Maddesi
ALAN İLANI SINIR DEĞİŞİKLİĞİ	18/02/2011 tarih ve 76 sayılı Meclis Kararı 14/03/2018 tarih 142 sayılı Meclis Kararı

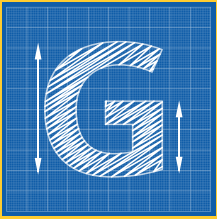
ZİYAPAŞA MAHALLESİ KENTSEL DÖNÜŞÜM ALANI GENEL BİLGİLER

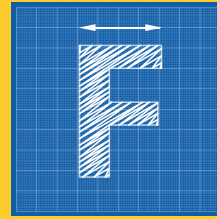
Ziyapaşa Mahallesinden Görseller

Ziyapaşa Mahallesi kentin merkezi konumunda yer alan, ekonomik ömrünü tamamlamış, ruhsatsız yapılaşmanın yoğun olduğu, alt ve üstyapı problemlerinin yaşandığı bir yerleşim alanıdır. Bu özellikleri ile kente göç ile gelen bireyler tarafından uygun barınma seçeneği olarak tercih edilmektedir. Alanda, yapıların doğal afet riski taşıması, kamusal alanların yetersizliği, acil durumlar için erişim sorunları gibi mekânsal sorunların yanı sıra göçle gelen sakinlerin bölge sakinleriyle yaşam tarzlarının farklı olması sosyal sorunlar oluştururken, madde bağımlılığı oranındaki artış mahalle sakinlerinde korku, endişe ve kaygı gibi psikolojik sorunları açığa çıkarmaktadır. Bölgedeki hane gelir ve eğitim seviyesinin düşük olması ise tüm bu sorunların bireyler tarafından aşılmasına neden olmakta ve çevrede yaşayan kentlileri de olumsuz etkilemektedir. Bu nedenlerle sağlıklı ve güvenli bir yaşam için alanda kentsel dönüşüm çalışmalarına ihtiyaç duyulmakta; insan odaklı bir yaklaşımla nitelikli konut, ticaret, sosyal donatı ihtiyaçlarının karşılanması, alt ve üstyapının yenilenmesi, sürdürülebilir sosyal hizmetlerin verilmesi gerekmektedir. Ziyapaşa Kentsel Dönüşüm Projesinde bu temel amaçla birlikte “Kadın Dostu Mahalle” teması ile tasarımda kadın ve dezavantajlı grupların önceliğe alınması, planlamadan uygulamaya kadar geçen süreçte toplumsal cinsiyet açısından adil/kadın dostu bir yaklaşım benimseyerek; tüm bireylerin yaşam deneyimlerini daha kolay, güvenli ve keyifli hale getirilmesi hedeflenmektedir.

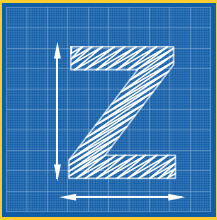
Kentsel dönüşüm alanındaki planlamanın rasyonel olması amacıyla 2021 yılında proje alanına ilişkin tüm verilerin toplanması ve güncellenmesi çalışmalarına başlanmıştır; bu kapsamda güncel halihazır haritalar hazırlanmış, zemin etütleri yapılmış, yapı ve maliklere ait bilgiler toplanarak teknik ve sosyal analizler gerçekleştirilmiştir. Saha çalışmaları ışığında Kentsel Dönüşüm taslak plan ve proje çalışmaları 2023 yılında hazırlanmıştır. Bu çalışmalar ışığında belirlenen Ziyapaşa Mahallesi Kentsel Dönüşüm Alanı Güçlü (G), Zayıf(Z) yönleri ile Fırsat(F) ve Tehditleri(T) aşağıda yer almaktadır.

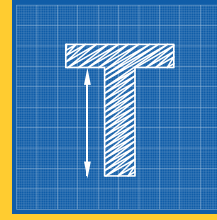
Merkezi Konum
Kentsel Hizmetlere Yakınlık
Mahalle /Komşuluk ilişkileri
Doğal ve Yapay Su Yüzeyleri

Kentsel Dönüşüm Alanı Olması
Altyapı Geliştirme Kolaylığı
Kentsel Hizmet Fırsatı

Yoğun ve Çarpık Yapılaşma
Yoğun Nüfus /Alt Gelir ve Eğitim Seviyesi
Kamusal/Yeşil ve Hizmet Alanı Yetersizliği
Güvenlik Sorunları (Fiziksel, toplumsal)
Küçük Sanayi Alanı
Alanın Uzun Süre önce Kentsel Dönüşüm Alanı Olması

Doğal Afet Riski
Nüfus hareketleri, nitelikli göç verilmesi
Piyasa koşulları /Rant Beklentisi
Kentsel Dönüşüm Alanı Süreçlerinin Uzun Olması
Düşük Standartta Yaşam Koşullarının Fiziki, Ruhsal Sağlığı Etkilemesi

ÇALIŞTAY

Amaç: Kentsel dönüşüm alanının planlama ve tasarım süreçlerinde toplumsal cinsiyet açısından eşitlikçi ve kadın dostu bir yaklaşım benimsemek, her kesimden kadını (genç, engelli, göçmen, şiddet mağduru vb.) kent yaşamına dahil etmek, erişimlerini arttırmak, kent deneyimlerini daha kolay, güvenli ve keyifli hale getirmek

4.08.2023 tarih ve 136 sayılı karar ile yürürlüğe giren “Adana Büyükşehir Belediyesi Yerel Eşitlik Eylem Planı” kapsamında kentsel dönüşüm projelerinin yapımında cinsiyete duyarlı bir plan ve proje yaklaşımının hayata geçmesi için kadınların görüşlerinin alınması ve kararlara yansıtılması hedef eylemi için çalıştay çalışmalarına başlanmıştır. ‘Eşitliğe Duyarlı Kadın Dostu Kentsel Dönüşüm Modeli’ başlığı altında yapılacak olan çalıştayda; teknik saha çalışmaları tamamlanan Ziyapaşa Mahallesi örnek mahalle olarak belirlenmiştir. Kentsel Dönüşüm ve Gelişim Şube Müdürlüğü tarafından çalıştay kapsamında tartışmaya açılacak konular için araştırma yapılması gerektiğinden belediyemiz ilgili birimleri ile bir çalışma grubu oluşturulmuştur.

Çalışma grubu;

- ♦ Kentsel Dönüşüm Daire Başkanlığı,
- ♦ Şehircilik Atölyesi,
- ♦ Strateji Geliştirme Şube Müdürlüğü,
- ♦ Kadın ve Aile Hizmetleri Dairesi Başkanlığı personellerinden oluşturulmuştur.

Kentsel Dönüşüm Şube Müdürlüğü ile Şehircilik Atölyesi birlikteliğinde Ocak ve Mart 2024 tarihleri arasında alanda teknik incelemeler yapılmış, bu doğrultuda izlenecek yöntem, katılımcılar ve çalışma takvimi belirlenmiştir. Saha çalışmaları kapsamında aşağıdaki çalışmalar planlanarak gerçekleştirilmiştir.

Anket Çalışması: 250 kişi ile problem, ihtiyaç ve beklentileri öğrenmeye yönelik anket yapılmıştır (2021).

Deneyim Turu: Proje alanında gözlem yapmak, yaşamı deneyimlemek, sakinler ile empati kurmak ve böylece planlama çalışmalarına veri sağlamak amacıyla farklı kurum (Belediye, STK, Meslek Odası, Üniversiteler) ve uzmanlardan (tasarımcı, sosyolog, araştırmacı vb.) oluşan katılımcılarla mahallede yürüyüşler yapılmıştır.

Sohbetler: Mahalledeki yaşam dinamikleri hakkında bilgi sahibi olmak; mahalleyi yaşayan kadınların gözünden öğrenmek için sohbet etkinlikleri düzenlenmiştir.

Hayalimdeki Mahalle Resim Etkinliği: Bölgede yer alan ortaokul öğrencileri “Hayalimdeki Mahalle” konulu resimler yapmışlar ve bu resimler çalıştay salonunda sergilenmiştir.

Drone, Video ve Foto Çekimleri: Alan drone ile hızlı ve kapsamlı bir şekilde havadan görüntülenirken, sokaklarda gerçekleştirilen video ve fotoğraf çekimleri ile daha detaylı görsel belgeler oluşturulmuş ve çalıştay boyunca gösterimi yapılmıştır.

ÇALIŞTAY ADIMLARI

HAZIRLIK AŞAMASI

Örnek Mahalle Seçimi

(Ekim 2023)
Ziyapaşa Kentsel Dönüşüm Alanı pilot alan olarak seçilmiştir.

Kurumsal Yapılanma

(Kasım-Aralık 2023)
Çalışma Gurubu oluşturulmuştur

Yöntem ve Takvim Belirleme

(Ocak -Mart 2024)
Araştırma, gözlem yapılarak yöntem, katılımcı profili ve uygulama takvimi belirlenmiştir

VERİ TOPLAMA

Mevcut Veri Analizi

(Şubat-Mart 2024)
2011 yılında yapılan Saha Çalışmalarında edinilen teknik veriler, taslak plan ve proje ve anket çalışması

Yeni Verilerin

Toplanması

(Nisan-Aralık 2024)
Mahallede,
Deneyim Turu
Mahalle Sohbeti
Görsel Belgeleme
Resim Etkinliği yapılması

ÇALIŞTAY UYGULAMA

Sunumlar ve Bilgi Paylaşımı

(18 Aralık 2024)
Verilerinin ve görsel belgelerin paylaşımı

Tartışma ve Ortak Akıl

Geliştirme)
(18 Aralık 2024)
Kentsel Tasarım
Mimari Tasarım
Sosyal Tasarım
Grupları ile veriler ışığında değerlendirmelerinyapılması ve öneriler geliştirilmesi

DEĞERLENDİRME

Çıktıların Raporlanması

(Ocak- Nisan 2025)
Çözümleme, Kontrol ve Değerlendirme
Proje ve Model Değerlendirme
(Şubat 2025- devam ediyor)
Çıktıların projeye entegrasyonu ve katılımcı modelin diğer projelerde uygulanabilirliği hakkında değerlendirme

ANKET ÇALIŞMASI

Ne: Kentsel Dönüşüm Alanında haksahipleri ve mahalle hakkında sistematik ve hızlı bilgi toplama yöntemidir.

Neden: Kentsel Dönüşüm Projesi saha çalışmaları sırasında hedef kitlemiz olan hak sahipleri ve kentsel dönüşümden beklentileri hakkında veri toplamak ve bu bilgiler ışığında kararların alınmasını sağlamak amaçlanmaktadır.

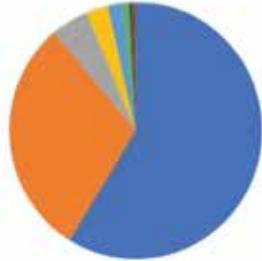
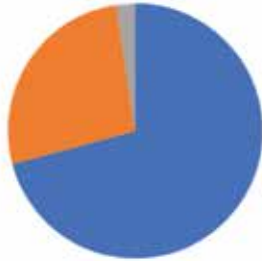
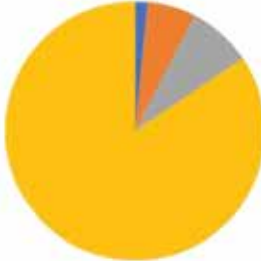
Nerede: Çalışmanın mahalle genelini temsil edebilmesi için Kentsel Dönüşüm proje alanının farklı noktalarında ve farklı zamanlar seçilerek yapılmıştır.

Ne Zaman: Anket çalışması 25.06.2021 tarihinde başlamış ve 12.07.2021 tarihinde tamamlanmıştır.

Kim: Kentsel Dönüşüm alanındaki bağımsız bölüm sayısının en az %15 oranında 250 hak sahibi ile görüşme gerçekleştirilmiştir.

Nasıl: Anket yüz yüze görüşme ile gerçekleştirilmiş; araştırmada basit rastgele örneklem yöntemi uygulanmıştır. Ankette “Demografik göstergeler, Mevcut Konut Durumu, Kentsel Dönüşüm Sonrası Beklentiler, Kentsel Dönüşüm İsteği” başlıklarında açık/kapalı uçlu ve karma sorular yöneltilmiştir (Ek1: Anket Formu). Veriler uzman sosyolog tarafından analiz edilerek raporlanmıştır.

DEMOGRAFİK VERİ ÖZETİ

Cinsiyet	Yaş Dağılımı	Meslek	Eğitim Durumu
			
%55 Kadın, %45 Erkek	%42 50-64, %22 64+ %20 40-49, %11 30-39 %6 20-29	%41 Emekli, %30 Ev Kadını %20 İşçi, %4 Esnaf, %3 İşsiz	%53 İlkokul, %20 Lise %14 Ortaokul, %7 Lisans %4 Okuryazar
Hane Gelir	Haneye Gelir Getiren Mesleği	Hanede Yaşayan Kişi	Mahallede Yaşama Süresi
			
%45 2.000-3.000TL %47 3000-4000TL %4 1000TL-2000TL %4 4000-5000TL (2021 Brüt Asgari Ücret: 3.577,50TL)	%59 Emekli, %30 İşçi %4,8 Esnaf, %2,8 Memur %2 İşsiz, %0,4 Muhasebe %0,4 Şoför, %0,8 Seyyar Satıcı, (Katılımcıların %54'ü haneye asıl gelir getiren kişidir)	%71 1-3, %27 4-6 kişi %2 8-10 kişi	%84 15+, %8 11-15 yıl %6 6-10 yıl, %2 0-5 yıl

YAŞANILAN KONUT VERİ ÖZETİ

Konut Metrekare	Oda Sayısı	Kat Sayısı	Bina Yaşı
%55 81-120 %19 121-150 %11 50-80 %6 180-210 %4 150-180 %5 210+	%62 3 %26 2 %11 4 %1 5	%63 2 %19 3 %16 1 %1,6 4 %0,4 5	%59 36-50 %26 51-70 %10 21-35 %3,6 0-20 %1,2 71-100

ANKET VERİ ÖZETİ

En beğenilen özelliği	%80 Merkezi konum, Ulaşım kolaylığı
En önemli Sorunlar	%33 Yeşil Alan ve Park Yetersizliği, %23 Deprem Riski, %33 Yol ve Altyapı
Beklentiler	%35 Yeşil Alan/park/dinlenme alanı, %20 Temizlik ve Güvenlik
Ne Korunmalı	%42 Yok, %21 Kanal, % 21 Mahalle Kültürü/Komşuluk, %6 Ağaçlar
Kentsel Dönüşüm İsteği	%53 Evet
Konut mu Nakit mi	%82 Konut
Kentsel Dönüşüm Sonrası Mahallede Neler Olmalı	Park/yeşil alan, Spor alanları, Çocuk oyun parkı, Çocuklar ve yetişkinler için kurslar, Alışveriş alanı, Otopark ve Kreş

SOSYOLOG RAPORU ÖZET

- Çevresel, altyapı ve üstyapı sorunlarının giderilmesi
- Park ve yeşil alanların artırılması
- Kanalizasyon, su, elektrik gibi altyapı sistemlerinin kapasitesinin artırılması
- Konut niteliğinin yükseltilmesi
- İstihdam olanaklarının artırılması
- Mahalle halkının eğitim düzeyini yükseltmek
- Çocuklara ve gençlere yönelik park, spor ve oyun alanları yaratılması
- Halkın sosyal, kültürel ve rekreatif faaliyetlere erişimini arttırmak, gerekli donatı ve servisleri sunmak ve teşvik etmek olarak sıralanabilir

DENEYİM TURU

Ne: Dönüşüm alanında gözlem yapmak, yaşamı deneyimlemek için yapılan mahalle yürüyüşleridir.

Neden: Mahallelilerin günlük yaşamlarını, alanın mekânsal ve sosyal karakteristikleri beş duyu üzerinden algılayarak planlama çalışmalarına veri sağlamak için yapılmıştır.

Nerede: Ziyapaşa Mahallesi Kentsel Dönüşüm Alanı 3 bölgeye ayrılarak her bölge için uygun rotalar oluşturulmuş, mahalle sınırları içinde oluşturulan bu rotalarda yürüyüşler düzenlenmiştir.

Ne Zaman: Gün içindeki hareketin gözlemlenebilmesi için yürüyüşler sabah ve akşam saatlerinde olmak üzere 2 defa yapılmıştır. Gündüz yürüyüşü; 16.04.2024 tarihinde 10:00-11:30 saatleri arasında; akşam yürüyüşü ise 17.05.2024 tarihinde 19:30 -21:00 saatleri arasında yapılmıştır.

Kim: Farklı kurum (Belediye, STK, Meslek Odası, Üniversite, vb.) ve uzmanlar (mimar, mühendis, şehir plancı, sosyolog, araştırmacı vb.) deneyim turuna katılmışlardır. Gündüz yürüyüşümüz 14 kişi, akşam yürüyüşümüz 13 kişi ile gerçekleştirilmiştir.

Gündüz Deneyim Turu Katılımcıları: Alim ÇOPUROĞLU, Arzu İDEM, Derya TÜFEKLİ, Eda ÖZ, İlknur ARSLAN ÇOLAK, Kadem DOĞAN, Kübra ŞAFAK, Meltem MENTEŞ, Muhal İKİKARDEŞ, Nuriye KATIRCIBAŞI, Onur KAFALI, Özlem KARAOĞLAN, Sibel ÖZGÜMÜŞ, Tuba AKTAŞ

Akşam Deneyim Turu Katılımcıları: Ayşe ÖLKER, Eda ÖZ, Filiz ÜNLÜ, Hüseyin Furkan BİLGİ, Hamza DİŞKAYA, İlke ŞANLIER, İlkül AKAR, İlknur ARSLAN ÇOLAK, Kübra ŞAFAK, Lütfi Dinkçi, Meltem MENTEŞ, Onur ERMAN, Şevval Ceyhan

Nasıl: Ziyapaşa Mahallesi Kentsel Dönüşüm Alanında deneyim turu öncesinde keşif yürüyüşleri yapılarak 3 farklı bölge ve rota belirlenmiştir. Her rota için farklı disiplinlerden katılımcıların oluşturduğu 3-5 kişilik ekipler kurulmuştur. Deneyim turu için bir program ve alandaki gözlemlerin aktarılacağı analiz kartları oluşturulmuştur (Ek2-Analiz Kartı). Gün içindeki değişimin görülebilmesi için sabah ve akşam olmak üzere iki farklı saatte yürüyüş planlanmıştır. Yürüyüşten 2 hafta önce katılımcılara yazılı ve yürüyüşe başlamadan sözlü bilgilendirme yapılmıştır. Ekipler halinde yürüyüş ve gözlem yapılmıştır. Katılımcılar yürüyüş sırasında notlar alarak, fotoğraf çekerek, harita üzerinde işaretlemeler yaparak deneyimlerini yazılı ve görsel hale getirmişlerdir. Yürüyüşler sonrasında katılımcılardan gelen analiz kartları ve fotoğraflar incelenerek ortak bir rapor hazırlanmıştır. Öncelikli çözülebilecek problemler ilgili birimlere iletilerek aksiyon alınmıştır.

DENEYİM TURU

NELER, KİMLER VE HANGİ EYLEMLER GÖZLEMLENDİ?

Evler bitişik nizam ve birçok evin küçük bahçesi bulunuyor. Sokaklar dar, evler iç içe. Bazı bahçelere beton dökülerek otomobil park yeri yapılmıştır.

Yaya yollarının ve bazı noktalarda aydınlatma probleminin güvenlik sorunu oluşturabileceği düşünülmüştür.

Çoğunluğu cadde üzerinde otomobil bakım onarımına yönelik işyerleri bulunmaktadır. Market/fırın gibi günlük ihtiyaçlara yönelik alışveriş imkânlarının yetersizliği göze çarpıyor. Sakinlerin esnafla ilişkilerinin daha çok komşuluk ilişkileri gibi olduğu görülmüştür.

Boş ve metruk konutlar görülmüştür.

Sokakta çok az sayıda kadın, az sayıda erkek, oynayan çocuklar ve yaşlı tek yaşayanlar gözlenmiştir. Erkekler kamusal alanlarda daha fazla vakit geçiren bireyler olarak dikkat çekmektedir.

DENEYİM TURU

NELER İYİ İŞLİYOR?

Merkezi konum sebebi ile ulaşım ve günlük ihtiyaçlara erişimin kolay olması
İnsan ölçeğinde konutlar ve bahçelerin küçük de olsa ağaç ve çiçeklerle yeşillendirilmesi
Dar ve yoğun araç trafiği olmayan sokakların yaya kullanımını kolaylaştırması, şehir gürültüsünün olmaması
Mahalle kültürü ve komşuluk ilişkileri gelişmiş olması
Zemin katta yaşamın (ışık, ses) sokağı canlı göstermesi

NELERİN İŞLEYİŞİNDE SORUN VAR?

Yapı kalitesinin ve tasarımının olumsuzluğu; sağlıksız eklentilerin olması
Dar ve çıkmaz sokakların varlığı

Aydınlatmanın genel olarak yeterli olması ancak bazı bölgelerde karanlık/ışsız noktaların olması,
Sosyal alanların eksikliği (güneyde yokluğu), mevcut parkların kullanılmaması

Oto tamircileri, hayvancılık, ASKİ ve yaşam alanlarının iç içe olması.
Kaldırım ve bisiklet yollarının işyerleri tarafından işgal edilmiş olması,
Araçların sokak/ bahçe kullanımını kısıtlaması

Sahipsiz boş arsa ve yıkılmış metruk yapıların tekinsiz ve kirli alanlar oluşturması,
İşsız noktaların olması, bahçe duvarlarının yükseltilmesi ve tel örgü ile çevrilmesi,
Her katta pencere korkuluklarının güvenlik sorunlarına işaret etmesi

DENEYİM TURU

KONUTLARIN KİMLİĞİ/ORTAK ÖZELLİĞİ

Müstakil, delikli tuğla kullanımı, dışardan merdivenli, 1-3 katlı, bitişik nizam, bakımsız, kimliğini yitirmiş. Konutların bahçe, teras çatı, balkon gibi kullanılabilir açık alanları bulunmaktadır. Bu alanlar meyve ağaçları, çiçek yetiştirme, çamaşır kurutma, depolama, otopark, çok az oturma/yeme/dinlenme amaçlı kullanılmaktadır.

DENEYİM TURU GENEL DEĞERLENDİRME

- Mahallenin canlı ve güvenli olmadığı,
- Kör nokta ve çıkmaz sokakların bulunduğu,
- Aydınlatmanın bazı noktalarda yetersiz kaldığı,
- Güvenlik önlemlerinin olmadığı,
- Yaya yollarının, kaldırımların ve rampaların kullanıma uygun olmadığı,
- Engellilerin mahallede rahatça gezemeyeceği,
- Görsel, işitsel uyarılar; tabela ve işaretlemeler gibi yönlendirmelerin yeterli bulunmadığı,
- Yetişkin ve genç kadınlar için sosyalleşme/rekreasyon alanlarının bulunmadığı,
- Çocuk oyun alanının yeterli olmadığı,
- Park ve yeşil alanların yeterli olmadığı tespit edilmiştir.

Ne: Mahalledeki yaşam deneyimlerinin konuşulduğu, sakinlerin bakış açıları, sorun ve ihtiyaçları hakkında bir anlayış ve tanımlama sağlayan sohbetlerdir.

Neden: Mahalleye ilişkin bilgileri kadın gözü ile öğrenmek ve planlama çalışmalarına veri sağlamak için yapılmıştır.

Nerede: Ziyapaşa Mahallesinde sohbetler sokak sohbeti ve buluşmalar olarak 2 şekilde yapılmıştır.

Sokak Sohbeti: Sakinler ile kendi mekânlarında, günlük rutinlerini bozmadan sohbet edilmiştir.

Buluşmalar: Mahalle muhtarlığı binasında ve muhtarlık binası önündeki parkta sohbet etkinliği düzenlenmiştir.

Ne Zaman: 2 Ekim 2024 Çarşamba Günü 11:00-12:00 saatleri arasında ve 17 Ekim 2024 Perşembe Günü 10:30-11:30 saatleri arasında sohbet etkinliği düzenlenmiştir.

Kim: Mahallede yaşayan kadınlar ve Belediye personelleri (Kentsel Dönüşüm DB, Kadın ve Aile DB, Sağlık DB ve Şehir Atölyesinden personel)

2 Ekim 2024 Sohbet Katılımcıları: Damla TİRENG, Eda ÖZ, Fatma Seda KIZILYAPRAK; Hanım Hande ERCEKALLI YAĞ, İlknur ARSLAN ÇOLAK, İrem TANIL, Kübra ŞAFAK, Meltem MENTEŞ, Pınar TANRIVERDİ, Şerife TÜFEKÇİ, 4 kadın sakın (adlarını vermek istememişlerdir).

17 Ekim 2024 Sohbet Katılımcıları: Emel MAYIL, Esmâ MUHAMMED, Hamide OSMAN, İlknur ARSLAN ÇOLAK, Kübra ŞAFAK, Nura MAMO, Raşa VEYS, Zekiye ARVAŞ.

Nasıl: Ziyapaşa Mahallesi Kentsel Dönüşüm Alanında herkesin bildiği ve kolay ulaşılabilen bir etkinlik mekânı olarak muhtarlık binası ve önündeki park seçilmiştir. Belediye personeli olan uzman diyetisyen ve psikologların da katıldığı, küçük ikram ve hediyelerin paylaşıldığı bir etkinlik planlanmıştır. Etkinliğin duyurulması için bir afiş hazırlanarak kadınların sıkça uğrayabileceği bakkal, muhtarlık, ekmek büfesi, kuaför gibi mekanların görünür noktalarına asılmıştır. Ayrıca muhtar aracılığı ve farklı iletişim kanalları (göçmen derneği, sokak sohbeti yapılan kadınlar) kullanılarak katılımcılar etkinliğe davet edilmiştir. Katılımcıların aktarmak istediklerini yazabilecekleri bir sohbet kartı oluşturulmuştur (Ek3-Sohbet Kartı). Mahalle yaşamını öğrenmek için gelindiği, katılımcılardan alınan tüm bilgilerin, çok önemli ve değerli olduğu açıklanarak sohbe başlanmış, ihtiyaç ve problemler dinlenirken bu konuda verilen hizmetlerden de bahsedilerek sohbe devam edilmiştir. Sohbet kartları doldurulmuş ve sonunda yazılı, görsel tüm kayıtlar toplanarak arşivlenmiştir. Öncelikli çözülebilecek problemler ilgili birimlere iletilmiştir.

Sohbet Etkinliği için hazırlanan afiş ve sohbet edilen park

SOHBET

1. Sohbet Etkinliği 2 Ekim 2024 Çarşamba 11:00-12:00

Profil	40-60 yaş, Emekli/Ev kadını
Mahallenin iyi yanları kötü yanları neler?	İyi komşular Madde bağımlılığı (park/sokak/kanal üstü/ev), göçmenler, çocuk parkı ve sosyalleşme alanı problemi, pazarın uzak olması, güvenlik sorunları
Neden burada yaşamayı seçtiniz?	Doğup büyüdüleri yer, aileleri, maddi ve manevi sebepler, kendi evleri olduğu için tercih edilmiş
Bir gününüz nasıl geçiyor?	Evde rutin işlerle uğraşmaktalar ve sokakta vakit geçirmiyorlar
En güvenli /sakin yer En güvensiz En sevilen En seilmeyen:	Evim Sokaklar Eski baraj Okul çevresi, park alanı
Mahallenin geleceğini nasıl görüyor?	İyi görmüyorlar, yerlisi azalıp göçmenler/kiracılar artıyor. Umutlular da; Kentsel Dönüşüm sonrası mahallede kalmayı istiyorlar
Yeni mahalle nasıl olmalı?	Yeşil alan, yas evi, kreş, spor tesisleri, kadınlar için toplantı alanı, aşevi, kapalı semt pazarı, market, temiz ve güvenli sokaklar, kanal boyu düzenlemesi
Eski mahalleden neler olmalı?	İyi komşular, eski samimiyet
Güvende hissediyor musun?	Hayır/ evet/eskisi gibi değil/çocukları için endişeliler

Not: Mahalledeki yapıların gün geçtikçe eskimesi yeni neslin başka mahalleleri tercih etmesine sebep olmakta; uygun kira seçeneği sebebi ile mahalleye yeni gelenler ile mahallenin demografik yapısının değiştiği, yabancılaştığı ve bu durumun mahallede doğup büyüyen, sayıları azalan 1. ve 2. kuşak kadınları rahatsız ettiği, komşuluk ilişkilerinin azaldığı, kamusal alanda daha az güvende hissettikleri gözlenmiştir. Özellikle göçmenlerin günü farklı yaşamları (çoğu iş ve okula gitmeyen kalabalık ailenin geç yatması ve kalkması gibi) komşuluk ilişkilerinde sorun oluşturabildiği görülmüştür.

2. Sohbet Etkinliği 17 Ekim 2024 Perşembe 10:30-11:30

Profil	25-60 yaş/ 7-12 yıl mahallede yaşıyorlar /4-7 kişilik aileler / Kadınlar evde çocuk bakımı, mahallede düzensiz temizlik yaşlı bakım işleri var.
Mahallenin iyi yanları kötü yanları neler?	Merkezde, yakınları ile birlikte olmak ve temiz bir mahalle olması Madde bağımlısı ve satıcıları (park/sokak/kanal üstü/ev), yerli halktan tepkiler, çocuk parkı eksikliği, yakın sağlık ocağından hizmet alamama
Neden burada yaşamayı seçtiniz?	Uygun kiralık konut, akrabaları ile bir arada olmak için mahalledeler
Bir gününüz nasıl geçiyor?	Evde rutin işlerle, okul, ev alışverişi ve sağlık ocağı dışında dışarı çıkmıyorlar, çalışıyorsa aynı mahallede işe gidiyorlar.
Mahallenin geleceğini nasıl görüyor?	Mutlu, umutlu, Kentsel Dönüşüm sonrası mahallede kalmayı istiyorlar.
Yeni mahalle nasıl olmalı?	Yakın alışveriş imkânı, kreş, çocuk parkı, sağlık ocağı, temiz ve güvenli sokaklar, kanal boyunun düzenlenmesini istiyorlar
Eski mahalleden neler olmalı?	Çocuklar için endişeliler (iş, eğitim, bağımlılık sorunları)
Güvende hissediyor musun?	Kamusal alanlarda genelde güvende hissetmiyorlar

Not: Sohbetlerde kadınların kent hareketliliğinin çok kısıtlı olduğu, çoğunlukla ev ve çocuk ihtiyaçları için dışarı çıktıkları ve kadını eve bağlayan bakım rolünün bunda önemli bir payı olduğu görülmüştür. Bununla birlikte kadınların kendileri için bir şey yapmadıkça, talep etmeyi de bıraktıkları, kendi taleplerini yok saydıkları ve dışarıda bile olsa evi, sorumluluklarını yaşamaya devam ederek kamusal alanda çekimser kalma, istekli olmama durumları gözlenmiştir.

“HAYALİMDEKİ MAHALLE” RESİM ETKİNLİĞİ

Ne: Çocuk sakinlerin mahallelerini algılamaları, ihtiyaçlarını keşfetmeleri ve bir sakin olarak mahallenin nasıl planlanabileceğine dair katılımcılıklarını teşvik etmek için yapılan resim etkinliğidir.

Neden: Çocukların mahalleye ilişkin hayallerini öğrenmek ve planlamaya veri sağlamak için yapılmıştır.

Nerede: Ziyapaşa Mahallesi’nde yer alan Okulda yapılmıştır.

Ne Zaman: Resimler Aralık 2024 ayı içinde yapılmıştır.

Kim: Resimler 5. ve 6. sınıf öğrencileri tarafından yapılmıştır.

Etkinlikte yapılan resimlerden örnekler

DRONE, VİDEO VE FOTOĞRAF ÇEKİMLERİ

Drone, video ve fotoğraf çekimlerinden örnekler

EŞİTLİĞE DUYARLI KADIN DOSTU KENTSEL DÖNÜŞÜM MODELİ -ZİYAPAŞA ÖRNEĞİ

ÇALIŞTAY PROGRAMI

TARİH: 18. 12.2024		
YER: Seyhan Çırçır Sanat Merkezi		
09:30-10:00	Kayıt	
10:00-10:30	Açılış Konuşmaları	Y. Zir. Müh. Ayten DOLANÇAY - Kadın ve Aile Hizmetleri Daire Başkanı Mim. Özlem KARAOĞLAN - Kentsel Dönüşüm Daire Başkanı
10:30-11:00	Sunum	Dönüşüm alanı ve anket, deneyim turu, sohbet bilgilendirme Y. Mimar İlknur ARSLAN ÇOLAK- Kentsel Dönüşüm ve Gelişim Şube Müdürlüğü
11:00-11:15	Ara	
11:15-12:00	Sunum	"Mahalle Düzeyinde Eşitliğe Duyarlı Planlama" da Genel İlkeler, Türkiye ve Dünya'dan Benzer Uygulamalar Kıdemli Kalkınma Uzmanı Şeyhmus YILMAZ/RESLOG Türkiye
12:00-13:00	Öğle Yemeği	
13:00-15:00	Oturum 1	Grup Çalışmaları Genel Moderatör: Kıdemli Kalkınma Uzmanı Şeyhmus YILMAZ 1. Kentsel Tasarım Masası Moderatör: Y. Şehir Plancısı Alim ÇOPUROĞLU 2. Mimari Tasarım Masası Moderatör: Prof. Dr. Onur ERMAN 3. Sosyal Tasarım Masası Moderatör: Makine Mühendisi Arzu ÖZDAL İDEM Konular: Erişilebilirlik/Ulaşım, Güvenlik, Kamusal Alan, Hizmetler
15:00-15:30	Ara	
15:30-16:30	Oturum 2	Çalışma Gruplarının Sunumları
16:30-17:00	Oturum 3	Değerlendirme ve Kapanış

KENTSEL TASARIM MASASI SONUÇ RAPORU

MODERATÖR: M. Alim ÇOPUROĞLU

RAPORTÖR: Dilay ÖCAL

KATILIMCILAR: Ahmet Gündeş, Prof. Dr. Adnan GÜMÜŞ, Cüneyt K. ERGİNKAYA, Çiğdem AKÇA, Eşe KÖKEN, Eren TÜMER, İnana ABDULLİ, Nurgül BOZASLAN, Ulaş ÇETİNKAYA

Kentsel Tasarım Masası Çalışma Grubu

Kentsel Tasarım Masasının ürettiği görüş ve öneriler üç başlık altında gruplanmıştır. Bunlar:

- 1) Ziyapaşa Mahallesinde genel durum, yaşam hakkında bilgi, gözlem ve tespitler
- 2) Ziyapaşa Mahallesi Kentsel Dönüşüm proje taslağı üzerine görüş ve öneriler,
- 3) Dezavantajlı grupların yaşamlarını iyileştirmek, katılımlarını artırmaya ilişkin görüş ve öneriler

1) Ziyapaşa Mahallesinde genel durum, yaşam hakkında bilgi, gözlem ve tespitler

- a) Mahallede önceki yıllarda daha çok gecekondu yıkımı, tadilat ve yeniden yapım faaliyetleri görülürken uzun süredir gündemde olan kentsel dönüşüm beklentisi nedeniyle yıpranan konutlar terkedilmekte, yerine yenileri yapılmamaktadır. Bunun sonucu olarak mahallede harap ve metruk yapı sayısı artmaktadır. Bu mekanların evsizler, madde kullanan kişilerce kullanılıyor olması mahalle sakinlerini tedirgin etmekte, güvenlik sorunları oluşturmaktadır.
- b) Mahallede güvenlik özellikle akşam saatlerinde önemli bir sorun olarak belirtilmektedir.
- c) Mahallede gençler arasında madde bağımlılığının yaygın olduğu bilinmekte ve kullanım yaşının giderek düşmesi aileleri kaygılandırmaktadır.
- d) Ziyapaşa Mahallesinde Suriyeli sığınmacılar da yaşamaktadır. Ev kiralayarak mahalleye gelen bu grup yerli halk ile de fazla görüşmemektedir.
- e) Mustafa Kemal Paşa Bulvarı mahallenin kuzey ve güney bölümleri arasında -üzerindeki yoğun trafik nedeniyle- kesinti yaratmaktadır.

KENTSEL TASARIM MASASI SONUÇ RAPORU

2) Ziyapaşa Mahallesi Kentsel Dönüşüm proje taslağı üzerine görüş ve öneriler,

- a) Tasarıma kent ölçeğinde yaklaşılarak, nehir, park ve diğer yollar, bağlantılar düşünülmeli, alanı ikiye bölen Mustafa Kemal Paşa Bulvarı'nın bir bariyer oluşturmaması için önlemler alınmalıdır.
- b) Mahallede en büyük problemin güvenlik olduğu belirtilmiştir. Güvenli toplu taşıma, yaya yolları, bisiklet yolu alt yapısı düşünülmelidir.
- c) Kentsel Tasarımda hizmet odaklı (barınma, market, park alanı, vb.) tasarımın yanı sıra üretim odaklı bir mahalle tasarımı da düşünülmelidir (küçük işler yapan bir atölye, hobi alanları, salça kurutma, vb.).
- d) Öğreten mahalle tasarımı ile çeşitli yaş gruplarının tecrübelerini paylaşabileceği alanların yanı sıra bilgilendirme levhaları, oyun alanları içerisinde eğitici dokunuşlar (Bir binanın, bir ağacın, bitkinin kimliği/tarihi) planlanmalıdır. İhtiyaç duyulan her konuda bilgilendirme levha/işaretleri sokak tasarımının önemli bir parçası olmalıdır.
- e) Çukurova'ya özgü yapı tekniği, sokak, rüzgâr yönü ve estetik konuların tartışılması ve tasarıma taşınması sağlanmalıdır. Geçmiş tümüyle silen bir tasarım aidiyet duygusunu yok edeceğinden yeni tasarımda mahallenin var olan kimliğinin geliştirilmesi gerekmektedir. Mahalledeki nitelikli, sosyal anlamda olumlu sayılabilecek durumları tespit edip yeni tasarıma aktarmak önemlidir.
- f) Mahalle olgusu diğer canlılarla birlikte yaşanan, diğer bir deyişle basit hobi bahçeleri ile kedinin, köpeğin, bitkilerin birlikte olabileceği ortak bir yaşam alanı şeklinde düşünülmelidir.
- g) Mahallenin ve sokağın özne olabileceği, tüzel kişilik taşıyacağı, kendi kararlarını vermek, etkinlikler yapmak gibi ortak süreçlere katılacağı bir tasarım düşünülmelidir.
- h) Meydan ve üzerindeki saçak ölçekleri gözden geçirilmeli, yerel mimari unsurlar kullanılmalıdır. Yerel mimari tipolojilerinden avlu kullanılırken, avluyu çevreleyen binaların az katlı olmasına dikkat edilerek avlu ölçüleri gözden geçirilmelidir.
- i) Konsept proje geliştikçe bu grupla ya da daha geniş gruplarla paylaşılarak katılımcı şekilde tasarıma devam edilebilir. Muhtar, sakinler ve uzmanların katılımıyla yapılacak çalışmanın proje ve uygulanmasında da yerelin olması çok önemli görülmüştür. Yerelin katılımı, iklimi, insanı iyi tanımanın sağlayacağı tasarım avantajının yanında sürdürülebilirliğe de katkı sağlayacaktır. Proje, malzemeler, çalışanlar şehir dışından geldiğinde üretim ve maliyetlerin, karbon ayak izinin artmasına sebep olmaktadır. Kentsel tasarım zemininde, bina kaplamasından çatı kaplamasına kadar sürdürülebilir argümanların geliştirilmesi gerekmektedir.
- j) Bina tipolojisi çeşitlenebilir. Avluya bakan binaların kademeli olması genel görünüm, konut ve avlunun ısı/güneş/hava alması, bitki yetiştirme anlamında da avantajlar sağlayacaktır. Adana'da balkon kullanımı önemli olup tasarımda dikkat edilmesi gereken değer olarak görülmektedir.
- k) Park ve bahçelerde ithal bitkiler yerine yerel bitkiler kullanılmalıdır. Yerel bitkiler ile daha az su tüketip, daha az bakımla daha fazla oksijen alınabilmektedir (Örneğin zakkum bitkisi hastalık ve haşerelere dayanıklı olduğu için ilaçlanmasına gerek olmamaktadır, karbondioksit dayanıklıdır, sivrisineği kovmakta ve karasinek barındırmamaktadır).
- l) Buradaki gelişim güneyde yer alan Devlet Demiryollarının planlamasından, tasarruflarından bağımsız düşünülmemelidir.

KENTSEL TASARIM MASASI SONUÇ RAPORU

3) Dezavantajlı grupların yaşamlarını iyileştirmek, katılım ve katkılarını artırmaya (alan, tesis, organizasyon, örgütlenme, inisiyatif vb) ilişkin görüş ve öneriler

- a) Kamusal alan ve parklarda herkesin kullanımına yönelik çok amaçlı açık /kapalı olmak üzere kadınların, çocukların, engelli ve gençlerin faydalanabilecekleri kompleks/mahalle merkezi oluşturulabilir. Kadın danışma merkezi, kadınların tiyatro yapabileceği bir bölüm, pasta/yemeğini üretip satışı yapabileceği bir bölüm, her yaş ve cinsiyetten sakinin bir arada olup, üretebilecekleri, ihtiyaçlarını karşılayabilecekleri bileşke yerler oluşturulabilir.
- b) Bu alanlardaki etkinliklerin sürdürülebilir şekilde sakinlerce yönetilmesi önemlidir. Ortak etkinlik alanları ne kadar işlevsel olursa birlikte yaşama ve çözüm bulma kültürü de beraberinde gelişecektir. Örneğin mahalle derneği kurularak kurumlarla (halk eğitim, belediye...) iş birliği içerisinde kültür, sanat ve spor faaliyetleri düzenlenebilir.
- c) Kadınların -toplu taşımayı daha çok kullanan kesim olarak- toplu taşıma duraklarına geceleri de güvenli erişimlerinin sağlanması önemlidir. Kadınların dışarda güvensiz hissettiği zaman gidebileceği kamerası olan güvenli duraklar yapılabilir. Gece ve gündüz hareketliliğini arttırmak için yoğun saatlerde toplu taşıma sıklığı artırılabilir, güvenli yaya ve bisiklet yolu ağları oluşturulabilir.
- d) Kadınların sosyal yaşama katılımını desteklemek için kreşler daha yaygın olabilir. Kooperatif ve kadın dernekleri ile planlanan iş/ eğitim fırsatlarının kreş destekli olması sağlanmalıdır.
- e) Mahalle kültürünü yaşatmak için konutların ve parkların dışında buluşma alanlarının -kamelyalar gibi- oluşturulmasında fayda bulunmaktadır. Aydınlatma, yürüyüş yolları, eğitim kentsel tasarımın dikkat edilmesi gereken başlıklardandır. Örneğin bebek arabası için eğimin %2,5'u geçmemesi gerekmektedir.
- f) Kentsel tasarımda, normal zamanlarda farklı kullanımları olan alanların -önerilen projede kadın üretimlerinin satabileceği bir alan- toplanma alanı olarak planlanması; bu alanlarda tuvalet ve su gibi ihtiyaçların alt yapısının oluşturulması önemlidir. Semt pazarları için yapılan alanların da haftanın her günü aktif kullanımı sağlanmalıdır (ör: yöresel ürün pazarı, kıyafet pazarı, spor alanı, otopark gibi).
- g) Yeşil alanlarda kent mobilyalarına zarar verilebilmekte ve kent mobilyaları kullanılamaz hale gelmektedir. Bakım ve kontrolü sağlamak belediyeler için ciddi bir sorun oluşturmaktadır; her şeyi kurumlardan beklemek yerine halkın parklar, kamusal alanların tasarım ve bakımında yer alabileceği mekanizmalar kurulabilir. Çünkü halk işin içinde olduğu zaman sahiplenme ve koruma duygusu gelişecek, zarar verme oranı azalacaktır.
- h) İlkokuldan sonra çocuklarımız yalnızlaşmakta ve evde oyun, sosyal medya, vb alışkanlıklar edinmektedirler; bağımlılık da buradan ortaya çıkmaktadır. Sosyal, beceri ve ilgi alanı olan çocuklar bağımlı olmamaktadır. Bu sebeple planlamada çocuklar ve gençler için etkinlik alanları oluşturulmalıdır. Okullarda normal eğitim sonrasında akşam saatlerinde çeşitli kurslar düzenlenebilir. Bunlar 18 yaş üstü gençler için ihtiyaç duyulan bahçıvanlık gibi mesleki kurslar da olabilir.
- i) Birleşmiş Milletler Kadın Dostu Kentler Planlama Rehberinden mekânsal planlar yapım yönetmeliği, imar kanununa ek olarak faydalanılabilir.
- j) Rezerv konutlar üretilerek bu konutlar dönüşüm uygulama sürecinde kullanılabilir.

MİMARİ TASARIM MASASI SONUÇ RAPORU

MODERATÖR: Onur ERMAN

RAPORTÖR: Meltem MENTEŞ

KATILIMCILAR: Basri GAZİ, Beyza YÜCEL Cennet BULUTBEYAZ, Erdem ÇİNGİL Dr. Fatma Seda ÇARDAK, Sabri TUNÇ, Doç. Dr. Yelda DURGUN ŞAHİN, Tiraje Zeynep YÜREĞİR

Mimari Tasarım Masası Çalışma Grubu

Mimari Tasarım Masasının ürettiği görüş ve öneriler yedi başlık altında gruplanmıştır. Bunlar:

- 1) Kentsel dönüşümün hedefi ve dönüşümden beklenenler**
- 2) Kentsel ölçekte görüş ve öneriler**
- 3) Mahalle kültürünün nasıl korunacağına ilişkin görüş ve öneriler**
- 4) Kadın dostu bir yerleşim/mahalle için görüş ve öneriler**
- 5) Dönüşüme ilişkin kaygıların giderilmesine yönelik görüş ve öneriler**
- 6) Alana ilişkin planlama ve tasarım görüş ve önerileri**
- 7) Kentsel dönüşüm süreç yönetimi için görüş ve öneriler**

Aşağıda her bir maddeye ilişkin katılımcı görüşleri sunulmuştur.

1) Kentsel Dönüşümün Hedefi ve Dönüşümden Beklenenler

“Doğru planlamaya sahip kentsel dönüşümle ulaşılan mekânsal iyileşme, yaşam refahını arttırarak toplumsal iyileşmeye katkı verir” ortak görüşüyle;

a) Mahallenin kimliğini, değerlerini, güçlü yönlerini kaybetmeden iyileştirilmesi, yeniden yaşanabilir, sağlıklı bir kent parçası haline getirilmesi,

MİMARİ TASARIM MASASI SONUÇ RAPORU

- b) Tüm kullanıcılar için güvenli, erişilebilir ve yaşanabilir bir çevreye kavuşması,
- c) Sahip olunan konutun yenilenmesi, iyileştirilmesi ve değerinin artması,
- d) Sosyal yapının ve komşuluk ilişkilerinin korunması kentsel dönüşümün hedefleri ve dönüşümden beklenenler olarak belirtilmiştir. Adana'nın erozyona uğramış kent kimliğinin yeniden inşası için dönüşümün bir fırsat olarak değerlendirilmesi gerektiği görüşü oluşmuştur

2) Kentsel Ölçekte Görüş ve Öneriler

Tasarıma ilişkin ana kararların yerleşimin çerçeve sınırlarına bağlı kalarak alınmaması, alanın kent bütününe bir parçası olarak değerlendirilmesi ile ulaşım-erişim ve rekreasyon potansiyelinin, kent içinde uzak ve yakın çevre verileriyle değerlendirilmesi önemli bulunmuştur. Buna göre;

- a) Dönüşüm alanının bir mahalle olmasına rağmen, yerleşimi Mustafa Kemal Paşa Bulvarı'nın ayırması ve kuzeyde ve güneyde kalan alanların ilişkisinin kopması alanın en belirgin dezavantajıdır. Bütünlüklü bir tasarım için Mustafa Kemal Paşa Bulvarı nasıl değerlendirilebilir? Bulvarın yarattığı bölünme, öneri tasarım için bir fırsat olabilir mi?

Bulvarın güneyinde ve kuzeyinde kalan alanların kaynaşması için bulvar yer altına alınabilir mi? sorularına cevap aranmalıdır.

- b) Kentin ulaşım planı çerçevesinde alana taşıt ulaşımı özellikle toplu taşıt ulaşımı planlaması yapılmalı, yaya ve bisiklet ulaşımını destekleyecek güzergâh önerileri geliştirilmelidir. Dönüşüm sonrası yerleşim odağında oluşabilecek trafik yükü planlamada dikkate alınmalıdır. Alanın uzak ve yakın çevresini dikkate alan ulaşım planlamasının yapılması özellikle önerilen meydanın kullanımı ve küçük ticari birimlerin işlerliği bakımından önemli bulunmaktadır.

- c) Alandan Seyhan Nehri kıyısındaki rekreatif alanlara bağlantı sağlanmalıdır. ASKİ arazisinin dönüşüm alanına dahil edilmesi, böylece nehir ile ilişki kurulması önerilmektedir. Kanalin rekreatif potansiyeli kullanılmalıdır.

3) Mahalle Kültürünün Nasıl Korunabileceğine İlişkin Görüş ve Öneriler

Alan, Adana'nın eski mahallelerinden olup, yaşayanların çok uzun yıllara yayılan yer sahipliliğini tanımlamaktadır. Mahallede komşuluk ilişkileri ve sosyal bağlar kuvvetli olmakla birlikte, yabancılar, göçmenler ve uzun süredir iyileştirilemeyen fiziksel mekanların sağlıksız koşulları nedeniyle kullanıcı profiline değişmesi komşuluk ilişkilerini erozyona uğratmaktadır. Mahallelinin sosyal birlikteliğini destekleyen en önemli karakteristiği mahallenin biçimsel özellikleri olduğu görüşü oluşmuştur.

- a) İnsanlar sosyal bağlarından koptukları, sosyal desteklerinden uzaklaştıkları zaman psikolojik sorunlar yaşamaya başlamaktadır. Mahallede uzun süreli yaşayanlarla oluşan sosyal birlikteliğin korunması için yerinde dönüşüm ve komşuluk ilişkilerinin desteklenmesi önemlidir.

- b) Mahallelinin yaşam kültüründe dışa dönük bir hayat bulunmaktadır. Aileler, çocuklar ve komşular için bahçe ve sokak buluşma ile toplanma yeri olmaktadır. Mevcuttaki az katlı yapılarla biçimlenen sokakların sosyal iletişimi destekleyen karakteri ve dokusu korunmalıdır. Sokak ve konut ilişkisi (iç mekân/pencere/balkon-sokak, bahçe-sokak ilişki biçimleri) gözetilmelidir.

- c) Aidiyet duygusu güçlendirilerek, mahalleye ait hafıza mekanları korunarak alan yeniden inşa edilmelidir.

4) Kadın Dostu Bir Yerleşim/Mahalle İçin Görüş ve Öneriler

Kadın dostu bir yerleşim için yapılabilecekler şu şekilde özetlenebilir:

- a) Günün her saatinde güvenlik öncelikli şarttır. Akşamları loş, dar ve sonu görülmeyen sokaklar ıssız ve tedirgin edici özellikte olduğu için bu gibi alanlarda gece aydınlatması yapılmalıdır.

MİMARİ TASARIM MASASI SONUÇ RAPORU

- b) Yaya odaklı bir ulaşım desteklenmeli ve ana yaya arterleri oluşturulmalıdır.
- c) Kadınların üretim, eğitim vb. faaliyetlere katılımını desteklemek için sorumluluklarının gözetilmesi, özellikle küçük yaş çocuklarının kreş, oyun evleri vb. ortamlarda süreli bakımının sağlanması gerekmektedir.
- d) Kadınların ve çocukların güvende hissedebilmesi için çocuk mekanları (parklar, oyun alanları, bahçeler vb) konuttan gözlenebilir uzaklıkta olmalıdır.
- e) Kadınların özgüvenlerini yükseltecek, üreterek ekonomik durumunu iyileştirecek, kişisel gelişimine fayda sağlayabilecek üretim/iş, eğitim, hobi, spor gibi faaliyetlerin gerçekleştirilmesi için olanak sağlanması, bu etkinlikler için uygun alanların yaratılması gerekmektedir.

5) Dönüşüme İlişkin Kaygıların Giderilmesi Yönelik Görüş ve Öneriler

Kentsel dönüşüm ilanından bu zamana kadar uzun bir süre geçmesi mahallelinin dönüşüme olan inancını ve yerel yönetime olan güvenini olumsuz etkilemiştir. Ayrıca bu belirsizliğin ne kadar süreceği ve bu süreçte olabilecek sorunlar temel kaygılar arasındadır.

- a) Dönüşüm konusunda devam eden uzun süreli belirsizlik mahallelinin evlere bakım ve yatırım yapmasına mâni olmaktadır. Mahallede doğalgaz altyapısı bulunmasına rağmen dönüşüm beklentisi nedeniyle çoğu ev sahibi masraf yapmak istememektedir. Dolayısıyla doğalgaz bağlantısı yaptırmamaktadır.
- b) Dönüşüm sürecinin ne kadar süreceği, bu sürecin nasıl yönetileceği konusundaki kaygılar nedeniyle kentsel dönüşüme olumsuz bakılmaktadır.
- c) Yerel yönetimin, alanın dönüşecek olması nedeniyle alana yeterli yatırımı yapmadığı düşünülmektedir.
- d) Alandaki sakinlerce, mahalleli olma duygusunun kaybı ile aidiyet hissedilen yeri kaybetme kaygısı yaşanmaktadır. Mahalleye duyulan aidiyet ve bağlılık duygusunun gücü korunmalıdır.
- e) Alanda gerçekleştirilecek dönüşümün rant odaklı olmaması, insan odaklı olması vurgulanmaktadır.

6) Alana İlişkin Planlama ve Tasarım Görüş ve Önerileri

Tasarımcı uzmanların, mahallelilerin ve sosyologların ortak tartışmalarıyla geliştirilen tasarım önerileri şu şekildedir:

- a) Güvenli erişim ve dolaşım için yaya ve bisiklet ulaşımını destekleyen arterlerin düzenlenmesi, bu arterlerde küçük ticari ve sosyal birimlerin yerleştirilmesiyle canlılık ve kullanım sağlanmalıdır. Sosyal birimler esnek kullanım imkânı sunmalıdır.
- b) Kapalı site mantığında bir tasarım yerine, mahalle karakterini yansıtan yerleşim önerisi geliştirilmelidir.
- c) Alanın yapısal kimlik öğelerinin ve hafıza mekanlarının dönüşüm alanına yönelik tasarıma aktarılmalıdır. Bu tasarımın özellikleri şu şekilde sıralanmaktadır;
 - Yapı biçimleri, morfolojik özellikleri (az katlı, ayrık-bitişik nizam, bahçeli, sokakla bahçe aracılığıyla ilişkili)
 - Biçimsel karakteristiği oluşturan geniş balkonlar, teraslar, delikli tuğla duvarlar
 - Bahçeli yapı tipolojisi ve müstakil konut yaşamı

MİMARİ TASARIM MASASI SONUÇ RAPORU

- Dış mekân karakteristiği (sokak biçimlenmesi, sokak yapı yüzü ilişkisi, sokak bahçe ilişkisi, sokağın kullanımı) mimari tasarıma aktarılması önerilmektedir.
- d) Alanda oran ve ölçek kavramı göz ardı edilmemelidir. Avlu ve blok ilişkisinde blok yüksekliği ile sınırlanan avlu arasında ölçek yitirmeye başlandığında avlu mekânı kuyu gibi derinleşmeye başlamakta olup bu durum kullanımda sorunlar oluşturmaktadır.
- e) Alanda önerilen meydanın ölçeği, büyüklüğü ve konumunun yeniden düşünülmesi, ulaşım ve bağlantılarının yeniden değerlendirilmesi önerilmektedir. Uygun büyüklük ve konumda olmayan bir meydanı canlı ve kullanılabilir halde tutmanın zor bir durum olacağı belirtilmektedir. Meydan alanı bölen değil, birleştiren bir yapıda tasarlanmalıdır.
- f) Blokların yerleşiminde ve konutların tasarımında doğru yön ve yerleşim kararları alınmalıdır. İklimsel verilerin değerlendirilmesi sayesinde sürdürülebilir, düşük enerji kullanımlı, sağlıklı ve konforlu yaşam mekanlarının üretilmesi sağlanacaktır.
- g) Yerleşimin tümünde engelli erişimi dikkate alınmalı, erişilebilirlik ve herkes için tasarım ilkeleri uygulanmalıdır.
- h) Yapılaşma dışı alanların niteliksiz boşluk olmamasına özen gösterilmelidir. Yaratılan boşlukların öncelikli olarak, yeterli ve kullanışlı biçimde düzenlenmesi, yapılarla ilişkilendirilmesi gerekir ki sakinlerin kamusal alanda mahalle ile ilişkilerinin sağlıklı olması sağlanabilsin.
- i) Tasarımda yerleşimin merkezinden geçen çift şeritli yol araç ulaşımına ait olup trafiği alana taşımaktadır. Tasarımda slow street (yavaş/sakin sokak) ilkeleri uyarlanmalı, yaya alanları genişletilmeli, araç trafik yolu daraltılmalıdır.
- j) Alan içinde tamamen yaya erişimine ayrılmış yollar düzenlenebilir, küçük ticari birimler burada yer alabilir, kaldırım genişlikleri (ticari/sosyal) işleve göre planlanmalıdır.
- k) Açık otopark alanları kısıtlı olabilir, meydan altında kapalı otopark alanı yapılabilir.
- l) Alanda birkaç blok grubuna ait açık alanda sosyal merkezler (çocuk oyun alanı olan, küçük ticari birimler içerebilen) tasarlanabilir. Bu sosyal merkezler yaya yollarıyla birbirine bağlanarak yerleşimin ana meydanına ulaşabilir. Böylece dominant tek bir meydan yerine alana dağılmış çok amaçlı sosyal açık alanlar olabilir. Bu öneriyle birkaç bloğa ait sosyal merkez, mahallelinin sokağı sosyalleşme amacıyla kullanmasının, dönüşüm alanındaki uygulaması olarak düşünülebilir. Böylece mahallelinin kendi sokağında olma duygusu canlı tutabilir. Konut yapılarının kat sayıları da azalabilir.

7) Kentsel Dönüşüm Süreç Yönetimi İçin Görüş ve Öneriler

Mahallelinin sürece sahip çıkması, topluluğun dönüşümü benimsemesi ve sonucun arzu edilen nitelikte olabilmesi amacıyla süreç yönetimi için geliştirilen öneriler şu şekildedir:

- a) Uzun süredir sözü edilen ama gerçekleşmeyen dönüşüm için öncelikle yerel yönetime karşı güven oluşması gerekiyor. Bunun için yerel yönetim mahallenin ihtiyaçlarını gözeterek, alana özgü hizmet üretmelidir.
- b) Yerel yönetim ve mahalleli arasında iletişimin kurulması ve süreç boyunca sürekli temas halinde kalınması önemlidir. Burada başlayan kentte yaşayan mimar, şehir plancı ve o bölgede yaşayan insanları dahil eden katılımcı süreç devam etmelidir.
- c) Yerel yönetimin dönüşüm konusunda ciddiyetinin anlaşılabilmesi için kısa sürede gerçekleştirilebilecek şekilde, alanda bir nokta belirlenerek kadınların buluşabileceği, üretebileceği, etkinlik yapabileceği ortak bir mekân yaratılmalı ve dönüşüm sonrası da korunmalıdır. Böylelikle, dönüşüm süreci boyunca kadın emeği de desteklenmiş, mahalle ile bağlar kopmamış olacaktır. Belirlenecek noktanın metruk ve boş bir alan olması ve böylelikle iyileştirilmesi mahalle sakinlerinin kentsel dönüşümle ilgili kaygılarının azalmasını sağlayacaktır.

MİMARİ TASARIM MASASI SONUÇ RAPORU

- d) Kadın istihdamının desteklenmesi, kadının ekonomik ve sosyal hayata katılımının sağlanması için yerel yönetim tarafından alanda sunulan hizmetlerde ve hizmet yapılarında mutlaka mahalleden insanların görev alması ve ücretli çalışan olması sağlanmalıdır.
- e) Mekânsal dönüşüm yanında topluluğun zihinsel dönüşümü sağlanmalıdır. Mahallenin sosyokültürel, sosyo ekonomik yapısı ve eğitim düzeyi dikkate alınarak, yaşayanlar için sağlık, aile ve toplum yaşamı, uyuşturucu ile mücadele, cinsiyet eşitliği vb konularda eğitim ve gelişim toplantıları yapılmalıdır.
- f) Mahallede yasaklı madde kullanımı ve satışı konusunda endişeler bulunmaktadır. Bu konuda kesinlikle önlemler arttırılmalıdır.
- g) Farklı büyüklükte konut tipleri oluşturulabilir. Standart tipten daha farklı büyüklüğe ihtiyacı olan kullanıcılar maddi karşılığını vererek daha büyük konuta sahip olabilir. Böylece dönüşümde ekonomik gerekçelerle hakkından feragat etmek zorunda kalabilecek kullanıcılar kompanse edilebilir.
- h) Dönüşümde karar alma süreçlerine çoğulcu katılımın dahil olması sağlanmalıdır. Karar almada alandaki kullanıcı kadar kentlilerin de söz sahibi olması gerektiği düşünülmelidir. Bunun için alana yönelik çok sayıda dönüşüm alternatifi (yarışma ile) üretilerek, tanıtım ve sunumları yapılmalı, online anketler ile kentlilerin tercihleri alınmalıdır.
- i) Dönüşüm alanının tasarım, üretim-inşa ve kullanım süreci için ekonomik model geliştirilmelidir. Ekonomik model alandaki mevcut kullanıcının alanda kalmasını, yerinde dönüşümü destekler nitelikte olmalıdır.

SOSYAL TASARIM MASASI SONUÇ RAPORU

MODERATÖR: Arzu ÖZDAL İDEM

RAPORTÖR: Elif ÖZSOY

KATILIMCILAR: Bahar Melek DİZDAR, Banu ÖZDEMİR, Derya GENÇ, Ecem KARA, Hamide OSMAN, Meral KANTAR, Muhal İKİKARDEŞ, Nura MAMO, Doç. Dr. Özlem ŞENYİĞİT, Şeymus YILMAZ, Zeynep YÜREĞİR

Sosyal Tasarım Masası Çalışma Grubu

SOSYAL TASARIM MASASI SONUÇ RAPORU

Toplumsal dayanışmayı arttıran kadınların, çocukların, engellilerin hep birlikte konforlu bir şekilde yaşayabileceği alanları sosyal ve kültürel yapısını devam ettirecek şekilde “nasıl tasarlarız” sorusu masanın tartışmaya yönelik ilk konusu olmuştur. Öncelikle çok katlı yapıların sosyal dokuya uygun olup olmadığı; uygulama açısından gerekli ise bu yapıların mahalledeki dokuyla nasıl uyumlu hale getirilebileceği tartışmaya açılmıştır. Ardından anketlerde kentsel dönüşümü istemeyen grubun nedenlerinin incelenmesi ve tasarımın bu yönde geliştirilmesine yönelik konulara değinilmiştir. Mümkün olduğunca sosyal doku ve mahalle kültürü korunarak; burada neye karşı bir itiraz varsa çalışmaları o doğrultuda yönlendirilerek ilerlemek çok daha olumlu olacağına tartışması gerçekleştirilmiştir.

Sosyal Tasarım Masasının ürettiği görüş ve öneriler dört başlık altında gruplanmıştır. Bunlar:

- 1) Yaşam alışkanlıklarının sürdürülebilirliğini sağlamak
- 2) Eşitlik bilincini geliştirmek ve desteklemek
- 3) Mahallede sosyal bütünlüğü korumak
- 4) Süreç Yönetimi

SOSYAL TASARIM MASASI SONUÇ RAPORU

1) Yaşam alışkanlıklarının sürdürülebilirliğini sağlamak

- a) Çok katlı konut yapılarının çevrelediği avluların bu ölçekte çok verimli bir kullanım sunmayabileceği; avlularda yer alan spor ve oyun alanlarındaki etkinliklerin gürültü ve akustik problemler oluşturabileceği, zemin katta yer alan konutlarda yaşayanlar için de mahremiyet problemi oluşturabileceği düşünülmüştür. Bunun yerine daha geniş avlular ve onları çevreleyen -kadınların bir araya gelip sosyalleştiği, etkinlikler yaptığı mekanlar- önerilebilir.
- b) Kadın mahalle sakinleri sosyalleşme alanlarının olmadığı; genellikle salça hazırlama, kurutma işlemleri yaparken bir araya geldiklerini aktarmışlardır. Bu sebeple bu tür alanlarda tandır ekmeklerini, salça ya da kurutma işlemlerini yapabilecekleri mutfak ve ekipmanın bulunduğu; çay kahve sohbetlerinin yanı sıra çocukların doğum günü kutlamaları, küçük etkinlik ve buluşmaları yapabilecekleri avlulu mekanların olmasının daha doğru olduğu düşünülmektedir. Mevcut mahalle kültüründe sevdikleri etkinlikler yine bu alanda yaşatılabilir, bu alanlar da isimlendirilebilir.
- c) Bir amaçla tasarlanmış ortak mekanlar, spor alanları zamanla işlevsiz, âtıl hale gelebilmektedir. Bu sebeple tasarlanan bu alanların ihtiyaca göre dönüştürülebilir, esnek yapıda olmasına özen gösterilmelidir.
- d) Mahallede yapılan deneyim turunda da tespit edilen; sakinlerin evlerinin önünde sebze, çiçek yetiştirdiği küçük alanlar bulunmaktadır ve bu alanların korunması istenmektedir. Bu sebeple konutlarda yeşil alan oluşturabilecekleri büyük balkon veya teras tasarlanması mahalledeki bu alışkanlığı yaşatmak için uygun olacaktır. Terasta mangal için baca yer alması ya da avlularda mangal yapılmasına, sebze yetiştirilmesine imkân tanıyan alanların oluşturulması düşünülebilir.

2) Eşitlik bilincini geliştirmek ve desteklemek

- a) Projede bulunan meydan bir kent meydanı izlenimi vermektedir. Bu meydanın kent bütünündeki kadınlar, engelliler, çocuklar gibi farklı kullanıcıları olabilir ancak mahalle kadınlarının bu ölçekte bir meydana bir etkinliğe katılması ya da sosyalleşme alanı olarak kullanması istenildiği seviyede olmayacağı düşünülmektedir. Çözüm olarak; merkezde büyük bir meydan yerine alanda 4 veya 5 farklı noktada daha küçük meydanlar/avlular oluşturulması önerilmektedir. İlk maddede bahsedilen açık/yarı açık ve kapalı alanlar bu küçük meydanların çevresinde yer alabilirler. Böylece daha samimi, mahallelinin kendini daha rahat hissedeceği, yakın çevresindekilerle buluşup sosyalleşebileceği alanlar oluşacaktır.
- b) Alanda açık spor alanlarının yanında, açık alanda spor yapmayı tercih etmeyen sakinler için kapalı spor alanları da yer almalıdır. Kız çocuklarının spor alanlarını daha fazla kullanmasını teşvik etmek, özgüvenlerini geliştirmek adına voleybol, basketbol gibi (istedikleri dallarda) farklı spor dallarında eğitimler düzenlenmelidir. Böylece kız çocuklarının farklı spor dallarında daha çok etkin olmasına olanak sağlanacaktır.
- c) Kadınların sosyalleşmesi/çalışabilmesi için evdeki çocuk ve yaşlı bakım rollerinde destek hizmetleri (kreş, saatlik bakım) verilebilir. Mahallede kadın üretimlerinin satılacağı alanlar planlanmış, yanı sıra sosyal, ticari alan ve tesislerde mahalle sakinlerinden istihdam sağlanabilir.
- d) Yaya yollarının, geçişlerinin caddede, kanal geçişlerinde yeterli sıklıkta ve güvenli şekilde düzenlenmesinin yanı sıra kaldırımlarda parke taşı döşeme olmaması gibi detaylar da düşünülerek kadınlar, çocuklar ve engellilerin konforlu bir şekilde yaya erişimi sağlamaları önemli bulunmuştur. Eğer yapılabiliriyorsa tamamen yayalaştırılmış yollar yayalar için güvenli olacaktır.

3) Mahallede sosyal bütünlüğü korumak

- a) Yapıların zemin katlarında çoğunlukla konut yer almaktadır. Zemin katlarda sadece konut olması özellikle akşam saatleri için mahallede canlılığı yok eden bir etken olmaktadır. Bu sebeple zemin katlarda sosyal işlevli, hareketli alanlar olması akşam saatlerinde de mahallede canlı ve güvenli bir ortam yaratacaktır.
- b) Yapılan çalışmalarda öne çıkan bir problem olan bağımlılık konusunda yukarıda bahsedilen esnek kullanımlı mekanlarda anne baba ve diğer aile bireyleri için dönem dönem farkındalık eğitimlerinin yapılmasının böylece bağımlılık başlamadan yapılacak çalışmalarla önlem alınmasının gerekli olduğu düşünülmektedir.

SOSYAL TASARIM MASASI SONUÇ RAPORU

c) Hem çocukların hem de gençlerin en önemli ihtiyaçlarından biri de ders çalışma alanları ve kütüphanelerdir. Evlerinde olmayan özel çalışma alanları yaratabilmek çocuklar ve gençlerin ders başarılarına katkı sağlayacaktır. Gençler çoğu zaman sosyalleşmeyi tercih etmese de bu alanlar onların yaratıcı, girişimci özelliklerini ortaya çıkaracak, iç görüşlerini ve empati yeteneklerini artıracaktır. Bu alanlarda kendi fikirlerini üretebilecekleri -ihtiyaca yönelik- etkinlikler, atölyeler düzenlenmesi ile gençlerin sosyalleşmelerine katkı sağlayacak ve gençleri kötü alışkanlıklardan koruyacaktır.

d) Mahalledeki sorunlara yönelik yapılan toplu etkinlik/eğitimlerin dışında bazı durumlarda problemleri birebir hane halkına inerek, evlerde çözmek de bir yol olabilir. Örneğin bağımlılıkla ilgili etkinliğe yeterli katılımın olmadığı görüldüğünde ev tipi model ile hane halkına ulaşılması probleme daha hızlı çözüm bulunmasını sağlayabilir.

4) Süreç Yönetimi

a) Mahallenin ihtiyacına yönelik düzenlenecek etkinliklerde ilgili STK'lar sürece dahil edilebilir. Projeler, tasarım yarışmaları ve çalıştayları üzerinden hazırlanabilir. Bunun yanı sıra mahalle sakinlerini bir araya getirip harekete geçirecek periyodik (yıllık olabilir) etkinlikler veya fikir/spor yarışmaları düzenlenebilir.

b) Mahallenin kendi içinde kuracağı bir kadın/genç/mahalle konseyi /heyeti kurulması katılım sürecine katkı sağlayacaktır. Bu oluşumun dışardan değil kendi içinde mahallenin sevilen kişilerinden oluşması daha sürdürülebilir olmasını sağlayacaktır.

c) Doğru tasarlamak ve yapmak kadar korumak da önemli bir konudur. Tüm kent donatılarının, yapısal elemanların temiz, bakımlı tutulması, vandalizme karşı korunması, düzenli kontrol edilerek gereken tamir ve bakımların yapılması gerekmektedir.

Bu çalıştay Ziyapaşa Kentsel Dönüşüm Alanında yaşayan sakinler ve kentlilerin ihtiyaçlarına yönelik sağlıklı, güvenli yaşam alanları için fiziksel dönüşümün sağlanması, sosyal ve ekonomik dönüşümün desteklenmesi temel amacının yanı sıra kadın başta olmak üzere eşit haklardan yararlanamayan tüm toplumsal grupların (çocuk, genç, engelli, yaşlı, göçmen vb.) önceliğe alınması perspektifi ile gerçekleştirilmiştir. Yapılan saha çalışmaları ile elde edilen bulgular ışığında farklı kurum ve disiplinlerden uzmanların katılımı ile gerçekleşen çalıştaydan elde edilen geribildirim, bilgi ve deneyim Ziyapaşa Dönüşüm Projesi ve devam eden diğer projelerimiz için yönlendirici bir kaynak niteliği taşımaktadır. Uzun soluklu dönüşüm sürecinde Ziyapaşa Mahallesi sakinleri için farklı etkinlikler yapılarak mahalle buluşmalarına devam edilecek, bu sayede mahalledeki tespit edilen problemlerin çözümüne yönelik katkı sağlanırken, çalıştay çıktıları ile birlikte projeye girdi oluşturacak veriler elde edilecektir.

Kentsel Dönüşüm projelerinin planlamadan uygulamaya olabildiğince katılımcı bir yaklaşımla yürütülebilmesinin mekânsal ve toplumsal değişimin uyumlu yönetilebilmesini sağlayacağına olan inançla bu çalıştayın kentimizde yaşayan ve söz sahibi olan ilgili sivil toplum kuruluşları, meslek odaları ve dönüşümden etkilenen tüm vatandaşların karar mekanizmalarına dahil edildiği bir modele giriş olacağına inanıyoruz.

Çalıştayın gerçekleştirmesinde katkı sağlayan tüm katılımcılara teşekkürlerimizi sunarız.

ÇALIŞTAY DÜZENLEME KOMİTESİ

İlknur ARSLAN ÇOLAK (Koordinatör)	ABB Kentsel Dönüşüm Şube Müdürlüğü
Kübra ŞAFAK	ABB Kentsel Dönüşüm Şube Müdürlüğü
Dr. Aysin AYSU	ABB Kentsel Dönüşüm Şube Müdürlüğü
Meltem MENTEŞ	ABB Şehircilik Atölyesi
Dr. Filiz ÜNLÜ	ABB Strateji Geliştirme Şube Müdürlüğü
Şeyhmus YILMAZ	Reslog - İş Geliştirme Uzmanı
Prof. Dr. Onur ERMAN	Çukurova Üniversitesi Mimarlık Bölümü
Arzu ÖZDAL İDEM	TMMOB
Alim ÇOPUROĞLU	Danışman, Şehir Plancısı

KATKIDA BULUNANLAR

Çağdaş TATAR	ABB Şehircilik Atölyesi
Eda ÖZ	ABB Şehircilik Atölyesi
Elif URAS	Kadın ve Aile Hizmetleri Daire Başkanlığı
Nermin DOĞRAMACI	Kadın ve Aile Hizmetleri Daire Başkanlığı
Damla TİRENG	Kadın ve Aile Hizmetleri Daire Başkanlığı
Fatma Seda KIZILYAPRAK	Kadın ve Aile Hizmetleri Daire Başkanlığı
Hanım Hande ERCEKALLI YAĞ	Kadın ve Aile Hizmetleri Daire Başkanlığı
İrem TANIL	Sağlık ve Sosyal Hizmetler Daire Başkanlığı
Yakup COŞKUN	Basın, Yayın Halkla İlişkiler Dairesi Başkanlığı

ÇALIŞTAY KATILIMCI LİSTESİ

AD SOYAD	KURUM	MESLEK
Alim ÇOĞUROĞLU	Serbest Şehir Plancı	Y. Şehir Plancı
Prof. Dr. Adnan GÜMÜŞ	ÇÜ Eğitim Bilimleri Fakültesi	Sosyolog
Ahmet GÜNDEŞ	Ziyapaşa Muhtarlığı	Muhtar
Arzu ÖZDAL İDEM	TMMOB Kadın Komisyonu	Makine Mühendisi
Dr. Aysin AYSU	ABB, Kentsel Dönüşüm ve Gelişim ŞM	Mimar, Şube Müdürü
Bahar Melek DİZDAR	Toplumsal Cinsiyet ve Hukuk Çalışmaları Grubu	Avukat
Banu ÖZDEMİR	Yeşilay- YEDAM	Sosyal Hizmet Uzmanı
Basri GAZİ	Serbest Mimar	Mimar
Berkan ÖZKAN	ABB Kentsel Dönüşüm ve Gelişim ŞM	İnşaat Mühendisi
Beyza YÜCEL	Serbest Şehir Plancısı	Şehir Plancısı
Cennet BULUTBEYAZ	Ziyapaşa Muhtar Azası	Emekli
Cüneyt K. ERGİNKAYA	Serbest Şehir Plancısı	Şehir Plancısı
Çağdaş TATAR	ABB /Şehircilik Atölyesi	Bilgisayar Mühendisi
Çiğdem AKÇA	Adana Çocuk ve Kadın Hakları Derneği	Aile Danışmanı
Derya GENÇ	Serbest Psikolog	Psikolog
Dilay ÖCAL	ABB, Kentsel Dönüşüm ve Gelişim ŞM	Harita Teknikeri
Dr. Ecem KARA	ATÜ Mimarlık	Mimar
Elif ÖZSOY	ABB, Kentsel Dönüşüm ve Gelişim ŞM	Mali Müşavir
Erdem ÇINGİL	Adana Mimarlar Odası	Mimar
Eren TÜMER	Serbest Mimar	Y. Mimar
Eşe KÖKEN	TMMOB Peyzaj Mimarları Odası	Peyzaj Mimarı
Dr. Fatma Seda ÇARDAK	ATÜ Mimarlık Bölümü	Mimar
Filiz ÜNLÜ	ABB Strateji Geliştirme	Strateji ve Proje Uzmanı
Hamide OSMAN	Göçmen Mahalle Sakini	Ev Kadını
Hüseyin Furkan BİLGİ	ABB, Kentsel Dönüşüm ve Gelişim ŞM	Y. İnşaat Mühendisi
İlknur ARSLAN ÇOLAK	ABB, Kentsel Dönüşüm ve Gelişim ŞM	Y. Mimar
İnana ABDULLİ	Serbest Mimar	Mimar
Kübra ŞAFAK		Arkeolog
Mehmet Mert ÖZBAY		Harita Teknikeri

ÇALIŞTAY KATILIMCI LİSTESİ

Meltem Menteş	ABB Şehircilik Atölyesi	Y. Mimar
Meral KANTAR	Mahalle Sakini	Emekli
Muhal İKİKARDEŞ	Yerel Eşitlik İzleme Bileşenleri	Avukat
Nura MAMO	Göçmen Mahalle Sakini	Ev Kadını
Nurgül BOZASLAN	Serbest Şehir Plancısı	Şehir Plancısı
Prof. Dr. Onur ERMAN	ÇÜ Mimarlık Bölümü	Mimar
Özlem KARAOĞLAN	ABB Kentsel Dönüşüm DB	Mimar, Daire Başkanı
Doç. Dr. Özlem ŞENYİĞİT	ÇÜ Mimarlık Bölümü	Mimar
Sabri TUNÇ	Adana Mimarlar Derneği	Mimar
Şeyhmus YILMAZ	İş Geliştirme Uzmanı - Reslog	Sosyolog
Tiraje Zeynep YÜREĞİR	Mavi Kalem Danışmanlık	Kıdemli Danışman
Ulaş ÇETİNKAYA	Serbest Şehir Plancısı	Y. Şehir Plancısı
Doç.Dr. Yelda DURGUN ŞAHİN	ATÜ Mimarlık Bölümü	Mimar

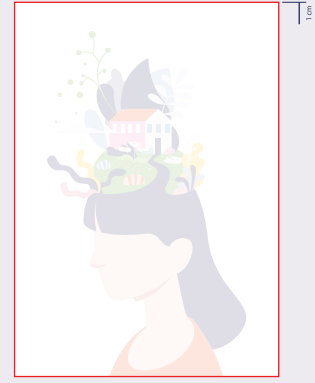

Bloknot arka kapak

Bloknot ön kapak

Bloknot iç sayfa

Çepli Dosya_Kapak Hali (24x32 cm) Arka Kapak

Çepli Dosya_Kapak Hali (24x32 cm) Ön Kapak

**Eşitliğe Duyarlı Kadın Dostu
Kentsel Dönüşüm Modeli**

**ZİYAPASA MAHALLESİ
ÖRNEĞİ**

 [adana.bel.tr](https://www.facebook.com/adana.bel.tr) [Adana_Bld](https://twitter.com/Adana_Bld) [adanabld](https://www.instagram.com/adanabld)
www.adana.bel.tr